

Kommunstyrelsen

Fira demokratin 100 år

Motion den 13 november 2017 av Bosse Ståldal (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.
2. Kommunfullmäktige ställer sig bakom syftet att lyfta kunskap om och intresse för demokratin och kommer därför att följa och delta i riksdagens olika initiativ inom demokratijubileum 2018-2022. Kommunfullmäktige noterar att den långsiktiga nyttan för att stärka den lokala demokratin är genom att ge nackaborna möjlighet att vara med och påverka i sin vardag och utveckla Nacka i samspel med nackabor, civilsamhälle och näringsliv.

Sammanfattning

Motionärerna vill att kommunen uppmärksammar 100 års jubileet av demokratin genombrott. Syftet med att fira är att lyfta kunskaper om och intresse för den parlamentariska demokratin i allmänhet och Nacka i synnerhet.

Den parlamentariska demokratin har växt fram i etapper under förra seklet. Riksdagen kommer att fira demokratin genombrott på ett antal olika sätt under perioden 2018-2022. Med start i februari 2018 kommer ett sekretariat finnas samlat för att arbeta med demokratijubileet. I detta arbete har gymnasieelever pekats ut som en särskilt viktig målgrupp och det kommer finnas riktade insatser till gymnasieelever.

Genom att stärka inflytande och påverkan för de kommunen är till för bidrar kommunen på bästa sätt till den lokala demokratin. Att uppmärksamma och fira den parlamentariska demokratin som sådan har ett gott syfte och förnyelseenheten föreslår att kommunen ska följa och delta i relevanta aktiviteter inom riksdagens demokratijubileum 2018-2022.

Förslagen i motionen

Motionärerna vill att kommunen uppmärksammar 100 års jubileet av demokratins genombrott. År 1918 infördes allmän och lika rösträtt i kommunala val. Syftet med att fira är att lyfta kunskaper om och intresse för den parlamentariska demokratin i allmänhet och Nacka i synnerhet.

Konkret föreslår motionärerna:

- Att kommunen avsätter två miljoner kronor för att lyfta kunskaper och intresse för den parlamentariska demokratin i allmänhet och Nacka i synnerhet.
- Att en stor del av resurserna används för aktiviteter riktade mot ungdomar, unga vuxna och nya svenskar.
- Att kommunen samarbetar med skolor och andra utbildningsanordnare, lokala föreningar och folkrörelser för att implementera satsningarna.
- Att insatserna ska prioriteras fram till valet år 2018.

Enhetens utredning och bedömning

Det finns fler viktiga historiska år för den svenska parlamentariska demokratin¹. Allmän och lika rösträtt har införts i omgångar. Under många år var det mycket små grupper i samhället som hade rätt att rösta till riksdagen. Förmögenhet, inkomst och kön avgjorde om man fick rösta eller inte. 1909 fick alla män som gjort värnplikt och betalat skatt rösta. Beslutet om allmän och lika rösträtt för kvinnor och män beslutades den 24 maj 1919. Första gången kvinnor kunde rösta till riksdagen var 1921.

Men även efter 1921 var det möjligt att utesluta vissa grupper från rösträtt. Ett krav som fortsatte att gälla för män var att de skulle ha fullgjort värnplikten. Detta krav avskaffades 1922. Intagna på häkten och anstalter fick inte rösträtt förrän 1937. De som gjort personlig konkurs eller var anvisade till ekonomiskt stöd i form av fattighjälp fick rösträtt först 1945. Den sista inskränkningen av rösträtten försvann 1989 när riksdagen avskaffade omyndigförklaring.

Vid kommunala val hade en del kvinnor rösträtt enligt 1862 års kommunlagar om de var myndiga, ogifta och hade en egen inkomst eller förmögenhet som var tillräckligt stor. Genom en rösträttsreform 1907–1909 kunde kvinnor med rösträtt också bli invalda i kommunala församlingar. År 1918 infördes allmän och lika rösträtt i kommunala val.

Riksdagens firande av demokratin

Som det beskrivs ovan har den parlamentariska demokratin växt fram i etapper under förra seklet. Riksdagen kommer att fira demokratins genombrott på ett antal olika sätt under perioden 2018-2022. Med start i februari 2018 kommer ett sekretariat finnas samlat för att arbeta med Demokratijubileet. Det finns ett påbörjat arbete med en digital plattform för

¹ Riksdagen <http://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/demokrati/riksdagens-historia/>

webb och mobil där innehållet ska presenteras innehåll i olika former. Planer finns för utställningar både i riksdagshusens lokaler och nationellt. I detta arbete har gymnasieelever pekats ut som en särskilt viktig målgrupp och det kommer finnas riktade insatser till gymnasieelever både i tryckt och digital form. Tanken är att den digitala plattformen ska finnas tillgänglig inför hösten 2018 och det gäller även materialet till gymnasieleverna. En del andra aktiviteter är också på gång och påbörjas efterhand.

Lokal demokrati

De allmänna valen är invånarnas viktigaste instrument för att påverka hur landet och kommunen ska styras. Det som händer mellan valen är också viktigt för att demokratin ska fungera. Den kanske viktigaste lokala demokratifrågan är att invånarna upplever att de har möjlighet att vara med och påverka i sin vardag – i skolan, på arbetet, i bostadsområdet och i familjen.

Den långsiktiga nyttan för demokratin uppnås genom att kommunen varje dag ser till att nackaborna får bästa möjliga kvalitet i välfärden, att det finns attraktiva livsmiljöer, hög kvalitet och service samt att tillväxten sker utifrån hållbarhetsaspekterna. I kommunens fyra övergripande mål framgår det också tydligt att samspel, inflytande och påverkan är viktiga i för utvecklingen. Det långsiktiga värdet fås genom att kommunen varje dag arbetar för att stärka den lokala demokratin genom att utveckla Nacka i samspel med nackabor, civilsamhälle och näringsliv. Genom att inom alla verksamhetsområden stärka inflytande och påverkan för de kommunen är till för, bidrar organisation på bästa sätt till den lokala demokratin. Att uppmärksamma och fira den parlamentariska demokratin som sådan har ett gott syfte och enheten föreslår att kommunen följer och deltar i relevanta aktiviteter inom riksdagens demokratijubileum 2018-2022.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga planerade ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Barn och ungdomar är en viktig målgrupp för riksdagens demokratijubileum och olika aktiviteter kommer vara riktade för den målgruppen. I kommunens arbete med inflytande och påverkan är barn och unga också en viktig målgrupp inte minst i skola och förskola.

Bilaga

Motion fira demokratin 100 år.

Henrik Ahl
Enhetschef
Förnyelseenheten

Tove Löfgren
Förändringsledare
Förnyelseenheten